

Bezwaaradviescommissie/2199
d.d. 9 maart 2023

VERTROUWELIJK

Advies van de ad-hoc bezwaaradviescommissie (hierna: commissie) aan het College van Bestuur van de Universiteit Leiden (hierna: verweerder) over het bezwaar van [REDACTED] (hierna: bezwaarmaker) namens The Rights Forum (hierna: TRF) tegen het Woo-besluit van verweerder inzake het Wob-verzoek van 24 januari 2022.

1. Inleiding

Op 24 januari 2022 heeft The Rights Forum verzocht om de openbaarmaking van de volgende documenten:

"[...]

3. Alle documenten aangaande formele samenwerking, samenwerkingsprojecten en/of correspondentie met...
 - a. de volgende Nederlandse organisaties en hun vertegenwoordigers (in hun capaciteit als vertegenwoordigers):
 - i. Centrum voor Informatie en Documentatie Israel (CIDI),
 - ii. Christenen voor Israel,
 - iii. Centraal Joods Overleg (CJO),
 - iv. Dutch Support for Israel,
 - v. Federatief Joods Nederland,
 - vi. Likoed Nederland,
 - vii. StandWithUs Nederland,
 - viii. Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding (NCAB, valt onder het ministerie van Justitie en Veiligheid) en
 - ix. Stichting Nederlands Industrie voor Defensie en Veiligheid (NIDV) (inclusief NEDS NIDV Exhibition Defense & Security),
 - b. en de volgende buitenlandse, Europese en/of internationale organisaties en hun vertegenwoordigers (in hun capaciteit als vertegenwoordigers):
 - i. Anti-Defamation League,
 - ii. Birthright Israel,
 - iii. Birthright Israel Foundation,
 - iv. Bundesverband RIAS e.V.,
 - v. B'nai B'rith International,
 - vi. B'nai B'rith Europe,
 - vii. EU Coordinator on combating antisemitism and fostering Jewish life,
 - viii. International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA),
 - ix. JNF Charitable Trust (JNF-UK),
 - x. Keren Kayemet LeYisrael (JNF-KKL),
 - xi. NGO Monitor en
 - xii. Simon Wiesenthal Center.
4. Alle interne adviezen, mailwisselingen, richtlijnen en andere beleidsstukken waarin is neergelegd of wordt besproken hoe bij (verschillende vormen van) samenwerking met Israëlsche universiteiten, bedrijven of organisaties moet worden onderzocht of dergelijke samenwerking op welke wijze dan ook zou kunnen bijdragen aan mensenrechtenschendingen in Israël en diens stelselmatige onderdrukking, discriminatie, onteigening, en uitsluiting van Palestijnen."

Op 11 februari 2022 is op de website van de Universiteiten van Nederland de volgende – gezamenlijke – reactie geplaatst:

Reactie Universiteiten van Nederland op Wob-verzoek van The Rights Forum
11 februari 2022

Alle veertien universiteiten die zijn aangesloten bij Universiteiten van Nederland hebben een Wob-verzoek ontvangen van The Rights Forum inzake 'institutionele banden van de universiteiten met Israëlische universiteiten, instituties en bedrijven en met organisaties die steun voor de staat Israël propageren'. Naar aanleiding van dit Wob-verzoek zijn vragen en onrust gerezen. Om dit verzoek af te handelen vragen alle universiteiten die onder de Wob vallen, uitstel aan bij de indiener voor de behandeling van dit verzoek.

[...]

Op 15 februari 2022 is op de website van de Universiteiten van Nederland de volgende – gezamenlijke – reactie geplaatst:

Aanvullende verklaring inzake Wob-verzoek van The Rights Forum

15 februari 2022

Een aantal weken geleden hebben alle Nederlandse universiteiten een Wob-verzoek ontvangen van The Rights Forum waarin wordt verzocht om "institutionele banden van de universiteit met Israëlische universiteiten, instituties en bedrijven en met organisaties die steun voor de staat Israël propageren". Ook wordt verzocht om informatie over banden met een aantal specifieke Joodse organisaties.

De behandeling en verspreiding van het Wob-verzoek heeft binnen universiteiten geleid tot gevoelens van onrust en onveiligheid. Wij betreuren dit. Wij staan voor een veilig onderwijs-, onderzoeks- en werkklimaat voor al onze medewerkers en studenten. De signalen dat dit in het geding is gekomen door onze aanpak van het Wob-verzoek trekken wij ons aan en bevestigen dat een zorgvuldige behandeling van het verzoek noodzakelijk is.

[...]

De universiteiten willen een zorgvuldige afweging maken of en zo ja, op welke wijze het verzoek in behandeling moet worden genomen. Dit vraagt een weging aan de hand van de Wet Openbaarheid Bestuur, maar ook bredere wettelijke kaders en universitaire uitgangspunten zoals veiligheid van onze medewerkers en studenten, academische vrijheid, gelijke behandeling en het tegengaan van discriminatie. Hierbij zal worden gekeken of meewerken aan (onderdelen van) het verzoek het onevenredig benadelen van betrokkenen betekent (artikel 10g, sub 2 van de Wob).

Deze afweging dient zorgvuldig te gebeuren en zal dus enige tijd vergen. Zodra meer hierover bekend is, zullen we dit weer via een bericht communiceren.

Op 21 februari 2022 is op de website van de Universiteiten van Nederland de volgende – gezamenlijke – reactie geplaatst:

Aanvullende verklaring inzake Wob-verzoek van The Rights Forum – 21 februari

21-02-2022

Alle veertien Nederlandse universiteiten hebben een Wob-verzoek ontvangen van 'The Rights Forum'. Zij zullen op delen van dit verzoek niet ingaan.

Het verzoek richt zich immers niet alleen op banden met organisaties in Israël, maar ook met Nederlandse en internationale organisaties die zich bezighouden met religie, herdenking of de bestrijding van antisemitisme. Alle veertien Nederlandse universiteiten zullen op dit deel van het verzoek niet ingaan. De bijzondere universiteiten zijn niet Wob-plichtig en hoeven derhalve alleen al om die reden niet aan het Wob-verzoek te voldoen, maar ondersteunen deze visie volledig.

Universiteiten in Nederland dragen bij aan de pluriformiteit en vrijheid in (academisch) Nederland en daarbuiten. Ongelijke behandeling op basis van religie of afkomst wijzen wij ten sterkte af. Wij staan voor de veiligheid van het werkklimaat voor al onze medewerkers en studenten en het kunnen zijn van een academische gemeenschap die niemand uitsluit en waarin geen onderscheid wordt gemaakt op basis van religie of afkomst. Het vizier richten op een specifieke groep burgers, waaronder ook medewerkers, studenten en alumni van onze universiteiten zorgt voor gevoelens van onveiligheid, van onrecht en discriminatie. Hier werken wij niet aan mee.

Verweerder heeft bezwaarmaker op 27 januari 2022 een ontvangstbevestiging van het Wob-verzoek gestuurd.

Verweerder heeft op 21 juni 2022 het Woo-besluit met kenmerk Wob 22-01/14359/26340 aan bezwaarmaker doen toekomen waarin is opgenomen dat niet op deze onderdelen van het verzoek zal worden ingegaan.

Het pro-forma bezwaarschrift is door verweerder op 12 juli 2022, binnen de gestelde termijn ontvangen. Dezelfde dag heeft verweerder een ontvangstbevestiging gestuurd, met de vermelding dat er sprake is van een kennelijke vergissing omdat er wordt gesproken over "Rijksuniversiteit Groningen". Bezwaarmaker heeft dat dezelfde dag gecorrigeerd. Het bezwaarschrift is op 29 augustus 2022 aangevuld.

Verweerder heeft op 11 oktober 2022 de leden van de ad-hoc bezwaaradviescommissie benoemd.

Op 29 november 2022 heeft de commissie het verweerschrift ontvangen. Dit is op 30 november 2022 doorgezonden aan het European Support Center, gemachtigde van bezwaarmaker.

De commissie is als volgt samengesteld:

- Dhr.mr. J.H.M. Nijhuis (voorzitter),
- Dhr. mr. F.W.H. van den Emster (lid) en
- Dhr.mr. R.R. Crince le Roy (lid).

De commissie werd ondersteund door mr. R.P. Vroegop, secretaris.

Partijen hebben aangegeven van hun recht te worden gehoord afstand te doen.

2. Inhoud bezwaarschrift

Bezwaarmaker is het niet eens met het genomen besluit dat ziet op onderdelen 3 en 4 van het verzoek.

Verweerder heeft niet verwezen naar een wettelijke grondslag voor haar beslissing om het verzoek om openbaring af te wijzen. Bezwaarmaker acht dit logisch, nu er geen enkele rechtsgrond bestaat voor het weigeren van een dergelijk verzoek.

Bezwaarmaker is van oordeel dat nu deze geen akkoord heeft gegeven dit onderdeel van het verzoek buiten behandeling te nemen het besluit van verweerder gezien moet worden als een weigering een besluit te nemen. Een dergelijk besluit staat open voor bezwaar en beroep.

Inhoud verweerschrift

Verweerder heeft besloten om deze onderdelen niet in behandeling te nemen. De reden hiervoor is dat de formulering van het verzoek met betrekking tot deze onderdelen heel veel heeft losgemaakt binnen de universitaire gemeenschap en daarbuiten.

De Universiteit Leiden staat voor veiligheid van het werkklimaat voor haar werknemers en haar studenten en voor het kunnen zijn van een academische gemeenschap die niemand uitsluit en waarin geen onderscheid wordt gemaakt op basis van religie of afkomst. Door in een Wob-verzoek het vizier te richten op een specifieke groep burgers worden gevoelens van onveiligheid, onrecht en discriminatie ervaren.

Verweerder heeft om die reden niet anders kunnen besluiten dan om deze onderdelen van het Woo-verzoek niet in behandeling te nemen.

Oordeel van de commissie over het bezwaar

Ingevolge artikel 4.1 zevende lid Woo wordt een verzoek om informatie ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in hoofdstuk 5. Hieruit volgt dat informatie in beginsel openbaar is. Desondanks heeft verweerder bij besluit geweigerd de gevraagde documenten uit onderdelen 1 en 2 van het Wob-verzoek openbaar te maken en geweigerd onderdelen 3 en 4 van het verzoek in behandeling te nemen.

De commissie constateert dat er geen sprake is van een absolute weigeringsgrond als bedoeld in artikel 5.1 eerste lid Woo, hierop heeft verweerder zich ook niet beroepen.

Een weigering tot het openbaar maken van documenten vanwege een relatieve uitzonderingsgrond als bedoeld in artikel 5.1 tweede lid Woo is slechts mogelijk indien door het bestuursorgaan de te beschermen belangen zijn afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. De commissie is van oordeel dat een dergelijke belangenafweging slechts mogelijk is indien het bestuursorgaan zich over de opgevraagde documenten heeft gebogen.

Gebleken is dat verweerder geen zoekslag heeft gemaakt naar de gevraagde documenten. De commissie is derhalve van oordeel dat verweerder zich niet kan beroepen op een relatieve uitzonderingsgrond. Daarbij wordt opgemerkt dat de eis van uitdrukkelijke motivering, ex artikel 5.1 derde lid Woo, vereist dat per onderdeel door het bestuursorgaan dient te worden gemotiveerd vanwege welke uitzonderingsgrond de verzochte informatie niet wordt geopenbaard. Reeds hierom is het bezwaar op dit punt gegrond.

Voor wat betreft haar algemene opmerking dat onderdelen 3 en 4 niet in behandeling zijn genomen vanwege de onrust die binnen haar organisatie is ontstaan overweegt de commissie het volgende.

Allereerst is de ontstane onrust niet door verweerder onderbouwd, wat een gebrek aan motivering oplevert. Voorts overweegt de commissie dat volgens vaste rechtspraak het onderwerp waarop de gevraagde informatie betrekking heeft, geen extra gewicht legt in de schaal bij de belangenafweging.¹ De Woo veronderstelt het belang van openbaarmaking als een op zichzelf staand belang. Het gewicht van dit belang is niet afhankelijk van het onderwerp waarop de documenten betrekking hebben. Als er al sprake zou zijn van onrust binnen en buiten de organisatie vanwege het verzoek, dan is dit geen gegeven dat mag bijdragen aan de belangenafweging. Ook hierom slaagt het bezwaar.

Schadevergoeding

Nu de commissie van oordeel is dat het bezwaar tegen onderdelen 3 en 4 gegrond dient te worden verklaard is vast komen te staan dat het besluit onrechtmatig is genomen. In een dergelijk geval kan schadevergoeding aan de orde zijn indien de bezwaarmaker kan aantonen dat hij schade zou hebben geleden ten gevolge van de genomen beslissing. Bezwaarmaker heeft met zijn verzoek niet gespecificeerd welke schade er zou zijn geleden. De commissie adviseert om die reden het verzoek af te wijzen.

Advies commissie

Vanwege de onjuiste en onvolledige motivering van het besluit de stukken van onderdelen 3 en 4 niet openbaar te maken is het bezwaar hiertegen gegrond. De commissie adviseert het besluit te

¹ ABRvS 25 oktober 2018, ECLI:NL:RVS:2017:2883, r.o 9.1.

herroepen en in plaats daarvan een nieuw besluit te nemen met inachtneming van de bepalingen van de Woo.

Schadevergoeding

De commissie adviseert het verzoek af te wijzen.

dhr. mr. J.H.M. Nijhuis (voorzitter)

Op (secretaris)